

**Рівненський державний гуманітарний університет**  
**Інститут психології і педагогіки**  
**Психолого-природничий факультет**  
**Кафедра педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи**

<b>Назва дисципліни</b>	Аудит і оцінювання управлінської діяльності
<b>Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни</b>	4 – кредити, 120 - годин
<b>Вид підсумкового контролю</b>	залік
<b>Викладач</b>	кандидат педагогічних наук, доцент Остапчук Микола Васильович.
<b>Про файл викладачів, сторінка дисципліни в CMS</b>	<a href="http://kpomsr-rshu.org.ua/%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%bf%d1%87%d1%83%d0%ba-%d0%bc-%d0%b2/">http://kpomsr-rshu.org.ua/%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%bf%d1%87%d1%83%d0%ba-%d0%bc-%d0%b2/</a>
<b>E-mail:</b>	mykolavasylionvych@gmail.coml
<b>Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі</b>	<a href="https://drive.google.com/drive/folders/0Bzb-aoXuPrzITIU0MDAxRUg0OE0">https://drive.google.com/drive/folders/0Bzb-aoXuPrzITIU0MDAxRUg0OE0</a>
<b>Мова викладання</b>	українська
<b>Консультації</b>	<i>Очні консультації:</i> розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій <i>Он лайн- консультації:</i> розклад присутності викладача на спеціальному форумі (в інтернет мережах).

## **Цілі навчальної дисципліни**

Аудит і оцінювання управлінської діяльності є однією з дисциплін, яка посідає важливе місце у системі контролю і оцінювання ефективності методів та результатів управлінської діяльності навчальних закладів, підприємств, установ різних форм власності. Аудит і оцінювання управлінської діяльності — це практичні інструменти, які можуть бути використані для того, щоб покращити функціонування органів управління або перерозподілити ресурси на користь кращих програм, забезпечивши при цьому їх економне використання. Аудит і оцінювання управлінської діяльності використовують з метою перевірки організації і методики контролю установчих документів, облікової політики, методів та результатів управління, виконання стратегічного плану, трудової дисципліни та професійної компетенції, аудиторських послуг, внутрішнього контролю, витрат діяльності, грошових коштів та інформаційного забезпечення.

У становленні і розвитку ринкової економіки України все більшого значення набуває аудит як незалежна форма фінансового контролю. Це пов'язано з тим, що за допомогою аудиту забезпечується підтвердження достовірності, реальності фінансової (бухгалтерської) звітності для її користувачів (власників підприємств, інвесторів, покупців, постачальників, банків, податкової інспекції та ін.). Аудиторська діяльність почала розвиватись в Україні з переходом до ринкових відносин. В першу чергу такі послуги необхідні інвесторам, власникам спільних підприємств, іншим користувачам інформації з метою підтвердження аудитором достовірності показників фінансової звітності, надання консультацій з питань бухгалтерського обліку, оподаткування, права, а також безпосереднє здійснення бухгалтерського обліку, складання звітності тощо. Підтримка аудитора стала необхідною кожному навчальному закладу, підприємству (незалежно від форми власності). При отриманні аудиторського підтвердження результатів діяльності підвищується довіра власників до керівництва, знижується можливість помилок, шахрайства, що сприяє покращенню відносин між основними учасниками господарської діяльності.

Завданням вивчення дисципліни є набуття практичних навичок з організації аудиторської діяльності, планування аудиту, виконання комплексу аудиторських процедур, оформлення робочих документів, підготовки аудиторських висновків та інших підсумкових документів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають таких компетентностей:

### **Загальні компетентності (ЗК)**

ЗК1.Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

### **Фахові компетентності спеціальності (ФК)**

ФК1Здатність обирати і використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, у тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

ФК2.Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші програми розвитку, розробляти і реалізувати відповідні стратегії та плани.

ФК4.Здатність до ефективного використання ресурсів організації.

### **Програмні результати навчання (ПРН)**

ПРН1.Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних ситуаціях.

ПРН5.Планувати діяльність організацій в стратегічному і тактичному розділах.

У результаті вивчення курсу “Аудит і оцінювання управлінської діяльності” здобувачі вищої освіти повинні

### **знати:**

- суть і призначення аудиту управлінської діяльності;

- поняття економічності, ефективності та результативності, які становлять основу аудиту управлінської діяльності;
- основи планування аудиторського дослідження;
- етапи проведення аудиту управлінської діяльності;
- стандарти проведення аудиторської оцінки;

#### **уміти:**

- вирізняти аудит управлінської діяльності з інших видів аудиту;
- визначати проблему аудиту управлінської діяльності;
- збирати та опрацьовувати дані аудиторського дослідження;
- складати та оформлювати основні види аудиторських документів.

Основними організаційними формами вивчення курсу “Аудит і оцінювання управлінської діяльності” є лекції та практичні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота здобувачів вищої освіти. Поточний контроль за роботою магістрів здійснюється шляхом оцінки знань на практичних заняттях, а підсумковий контроль шляхом тестування (залік).

### **Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей**

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Аудит і оцінювання управлінської діяльності» ґрунтується відповідно до структурно-логічної схеми дисциплін вивчається після вивчення дисциплін: «Управління навчально-виховною діяльністю.», «Техніка управління діяльністю керівників навчальних закладів.», «Управління трудовими ресурсами», «Методологія та організація наукових досліджень», «Педагогіки», «Психології». Вона передбачає здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері освітнього менеджменту або в процесі навчання, /або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог. Вимагає як індивідуальної так і групової діяльності при аналізованні й структуруванні проблем організації, прийняття ефективних управлінських рішень, які забезпечують їх реалізацію. Самостійна й аудиторна діяльність здобувачів вищої освіти сприяє розвитку критичного осмислювання, вибору та використанню необхідного наукового, методичного і аналітичного інструментарію для управління в непередбачуваних умовах, дозволяє ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

### **Перелік тем**

#### **Змістовий модуль I. Основи аудиту і оцінювання управлінської діяльності**

##### **Тема 1. Сутність та предмет аудиту**

Сучасний стан аудиту і оцінювання управлінської діяльності. Основна передумова виникнення аудиту управлінської діяльності (АУД). Відмінність аудиту від ревізії. Відмінність аудиту від оцінювання. Проблемні питання аудиту: недостатня кількість методичних розробок з аудиторського контролю; брак належного досвіду аудиторської діяльності; недостатня кількість кваліфікованих аудиторських кадрів, а звідси і неосвоєний ринок аудиторських послуг; відсутність типових форм документів з аудиту; відсутність методичних рекомендацій з питань комп’ютеризації аудиту тощо. Мета аудиту управлінської діяльності. Основні завдання аудиту управлінської діяльності. Причини проведення АУД. АУД та інші види аудиту. Порівняльна характеристика АУД та фінансового аудиту. Перспективи розвитку аудиту в Україні. Нормативно-правова база аудиту управлінської діяльності. Закон України “Про аудиторську діяльність” від 22 квітня 1993 р. Об’єкти аудиторської діяльності. Прості та складні об’єкти аудиторської діяльності. Класифікація об’єктів аудиторської діяльності. Предмет аудиту, методи аудиту (методи проведення та методичні прийоми організації). Національні нормативи з аудиту.

##### **Тема 2. Зарубіжний досвід проведення аудиту управлінської діяльності**

Перелік МСА, рекомендованих Міжнародною федерацією бухгалтерів для застосування в процесі аудиту фінансової звітності і незалежних аудиторських послуг; основні правила професійної етики аудиторів; характеристика кваліфікаційних вимог до аудиторів країн ЄС: Бельгія, Данія, Франція, Німеччина, Греція, Італія, Нідерланди. Особливості аудиту управлінської діяльності у Великобританії. Діяльність аудиторської комісії. Державна аудиторська служба, її роль і значення. Ключові показники діяльності органів місцевої влади. Дослідження проблеми “якість за гроші”. Досвід аудиту управлінської діяльності США. Генеральне Ревізію не Бюро (ГРБ). Програма оцінювання ефективності для управлінь та агентств. Оцінювання ефективності потребує досліджень: внесок, продукт, якість, ефективність, задоволення споживача, критерії результативності тощо. Практика вимірювання ефективності за Д. Дж. Бернштейном. Структура Шведського національного бюро аудиту. Діяльність урядових систем контролю та трансфертів. Діяльність уряду. Значення щорічних звітів в аудиті. Кінцевий результат діяльності підрозділу: аудиторські звіти; завдання уряду або інші розслідування; офіційні заяви; публікації інформаційного характеру.

### **Тема 3. Оцінювання управлінської діяльності в системі аудиторських перевірок.**

Поняття” оцінювання” та його сутність. Визначення “оцінювання” за Р. Тайлером, Д. Нево, Ж.-М. де Кетелем. Концепції економічності, ефективності і результативності управління АУД та інші види оцінювання. Збирання інформації при проведенні оцінювання. Головні різновиди інформації: факти і відображення. Проміжне і кінцеве оцінювання. Поєднання ролей оцінювання і типів оцінювання. Використання оцінювання. Зловживання оцінюванням. Неприятливі умови для оцінювання. Типи оцінювання. Моделі оцінювання. Логіка виконання аналізу в оцінюванні. Економічність, ефективність і результативність в управлінні. Проблеми оцінювання ефективності. Проблеми оцінювання результативності. Результативність і мета проведення аудиту і оцінювання управлінської діяльності. Важливість економічності, ефективності та результативності для аудиту управлінської діяльності. Практичне використання ефективності, економічності та результативності. Три основних підходи до оцінки ефективності розвитку підприємств: селективний, фрагментарний, комплексний.

### **Тема 4. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення.**

Міжнародні стандарти аудиту. Кодекс професійної етики аудиторів. Принципи аудиту, Аудиторська палата України, її функції, джерела фінансування, порядок формування складу АПУ, комісії АПУ: комісія з сертифікації, комісія з стандартів та освіти аудиторів, комісія з моніторингу та законодавчого регулювання аудиту, комісія з контролю якості та професійної етики, комісія з зовнішніх зв'язків та інформаційного забезпечення аудиту. Сертифікація аудиторів України. Порядок створення і діяльності аудиторських фірм. Реєстр аудиторських фірм та аудиторів. Функції аудиторських фірм. Забезпечення діяльності суб'єктів аудиту. Контроль якості аудиторської роботи та витрат часу на їх виконання. Критерії та чинники якості аудиторських послуг

### **Тема 5 Аудиторська фірма та аудиторські послуги**

Аудиторська фірма, її установчі документи, мета діяльності аудиторських фірм. Умови створення аудиторської фірми, мінімальна кількість учасників, порядок розподілу прибутку, організаційні форми аудиторської діяльності (індивідуальна, господарське товариство, професійна корпорація), документи та законодавчо-нормативна база. Сертифікат для здійснення аудиторської діяльності, ліцензія. Індивідуальний та колективний аудит. Типова структура західної та вітчизняної аудиторської фірми. Права, обов'язки та відповідальність аудиторських фірм (аудиторів) згідно із Законом України “Про аудиторську діяльність”. Забезпечення аудиторських фірм. Контроль якості аудиторської роботи та витрати часу на її виконання. Звітність аудиторських фірм (аудиторів). Суть та призначення аудиторських послуг. Договір про проведення аудиту. Види аудиторських послуг за сферою їх

діяльності, за типом клієнта, за об'єктами, за суб'єктами, за ініціативою здійснення. Внутрішній аудит і його організація. Зовнішній аудит. Обов'язковий аудит. Супутні аудиту послуги

#### **Тема 6. Аудиторський ризик та суттєвість в аудиті**

Невизначеність, параметри невизначеності, інформаційний ризик. Система економічних ризиків і місце в ній аудиторського ризику. Класифікація ризиків, динамічний і статистичний ризики, аналітичні ризики. Характеристика аудиторського ризику, методи визначення розміру аудиторського ризику. Модель аудиторського ризику, принцип її побудови, переваги та недоліки. Три складові аудиторського ризику (властивий, ризик, пов'язаний з невідповідністю функціонування внутрішнього контролю, ризик виявлення помилок і перекручень). Фактори, які впливають на властивий ризик. Критерії оцінювання ризику («високий», «середній», «низький»), Аналіз останньої фінансової інформації. Ризик системи контролю, його оцінка, послідовність етапів тестування для отримання кінцевої впевненості щодо величини ризику внутрішнього контролю. Ризик не виявлення викривлень, контроль з боку аудитора, час виникнення аудиторського ризику, ступінь ризикованості. Суттєвість, предмет суттєвого викривлення, мінімальний розмір викривлення, якісна характеристика викривлення. Методичні прийоми визначення суттєвості в аудиторській практиці. Процедури отримання аудиторських доказів.

#### **Змістовий модуль 2 Організація аудиту управлінської діяльності**

#### **Тема 7 Планування аудиторського проекту. Процес здійснення аудиту управлінської діяльності**

Мета планування, конкретизація завдань аудиту у процесі планування. Види планування в аудиті: планування аудиторської діяльності (стратегічне, поточне) та планування конкретної аудиторської перевірки (оперативне). Регламентація змісту та процедури планів діяльності. Особливості планування в аудиті, загальна стратегія виконання завдання з аудиту. Етапи проведення аудиту - підготовчий, проміжний, основний, заключний. Механізм підготовки та складання загального плану та програми аудиту. Попередній бюджет витрат часу. Етапи визначення попередньої та загальної суттєвості на стадії планування аудиту. Робочий план як основний робочий документ. Можливі помилки при розробці аудиту. Форма підтвердження гіпотези. Графік роботи. Нагляд за просуванням аудиту. Процедури контролю за міжнародними стандартами аудиту: санкціонування, перевірка результатів діяльності, фізичний контроль, розмежування обов'язків

#### **Тема 8 Методологія аудиту**

Метод аудиту, методи і прийоми, Групування методичних прийомів відносно процесу аудиту (початкова стадія, стадія дослідження і завершальна). Методичні прийоми проведення аудиту: фактична перевірка, документальна, спостереження, опитування, підтвердження, спеціальна. Методичні прийоми організації: суцільний, вибіркового, аналітичний, комбінований. Суть і призначення процедур аудиту. Фактори, що впливають на зміст аудиторських процедур. Класифікація аудиторських процедур: за циклами господарських операцій, за відношенням до суб'єкта аудиту, за об'єктами, за стадіями аудиту, за видами аудиторського контролю, за періодом здійснення аудиту, за замістом процесу аудиту, за господарськими операціями. Вибірковий ризик, класифікація аудиторської вибірки.

#### **Тема 9 Аудиторські докази та робочі документи аудитора**

Джерела інформації. Документ. Первинний документ. Вторинний документ. Аудиторські докази. Прямі докази (матеріальні, нематеріальні). Доказове значення документів. Неофіційні і допоміжні документи. Кількісні і якісні характеристики інформації. Достатність, належність, надійність доказів, Незалежність джерела інформації, компетентність джерела інформації. Система внутрішнього контролю, Об'єктивність доказів, Тести системи контролю. Ротаційні, глибинні, слабких місць, цілеспрямовані,наскрізні тести, суттєвість аудиту, Взаємозв'язок між суттєвістю і

ризиком аудиторської перевірки. Суттєвість і ризик аудиторської перевірки у разі оцінки аудиторських доказів. Оцінка впливу помилок, Процедури перевірки на суттєвість, аудиторські процедури: перевірка, спостереження, опитування, підрахунок, підтвердження, аналітичні процедури. Шахрайство, незаконне привласнення активів. Робочі документи аудитора.

#### **Тема 10 Аудиторський звіт. Завершення аудиту управлінської діяльності**

Інформація, що має значення для управління надається в усній або письмовій формі до закінчення аудиторської перевірки, що дає можливість управлінському персоналу вжити відповідних заходів. "Аудиторська думка", "аудиторський звіт", "немодифікована думка". Аудиторський звіт та його призначення. Написання аудиторського звіту. Обсяг і структура звіту: резюме, структура аудиту, опис, результати, висновки, рекомендації. Оцінювання якості аудиторського звіту за критеріями: відповідність, надійність та достовірність, об'єктивність, матеріальність, можливість порівняння, доступність, зрозумілість. Факти, висновки та рекомендації, їх структурування. Модифікована думка, умови та підстави до модифікації аудиторської думки. Типи модифікованих думок та фактори їх визначення. Завершення аудиторського проекту. Зовнішня діяльність. Подальший зовнішній нагляд. Внутрішня діяльність. Поняття "реального" та "ідеального" процесів аудиту. Фактичний процес аудиту в порівнянні із запланованим. Розбіжності між практичним процесом аудиту та запланованим (ідеальним). Чинники, що впливають на варіативність проведення аудиту управлінської діяльності. Економічний аспект впливу на процес проведення аудиту управлінської діяльності. Культурний аспект впливу на ідеальний процес проведення аудиту управлінської діяльності. Документи, що використовуються в процесі аудиту. Вступний лист. Журнал проекту. Прес-реліз: зміст, форма та стиль. Документи, що готуються після проведення аудиту. Стандарти аудиту. Аудиторський звіт спеціального призначення. Вимоги до аудиторських звітів спеціального призначення сформульовані МСА 800, 805 та 810.

#### **Змістовий модуль 3 Інструментарій та механізм аудиту і оцінювання управлінської діяльності**

##### **Тема 11 Аудит і оцінювання цільового блоку системи управління**

Визначення цілей, генеральна мета підприємства, місія. Управлінська цінність формулювання місії, життєвий цикл місії. Вимоги до формулювання цілей підприємства, діагностичний аналіз системи управління, розв'язання проблем фірми, фактори, що впливають та відображають бажаний і реальний стан фірми. Варіанти оцінювання цільового блоку системи управління.

##### **Тема 12 Аудит і оцінювання структурно-функціональної складової системи управління**

Організаційна структура управління, поняття прогресивної структури управління; аналіз кількості рівнів управління; фактори, що впливають на кількість рівнів управління; схема організаційної структури управління, штатний склад оптимальне співвідношення між централізацією та децентралізацією прийняття рішень щодо конкретних функцій управління, система показників, оцінки ефективності організаційної структури підприємства: середня автономність одного структурного підрозділу організаційної структури, коефіцієнт контролю, показник кваліфікації управління. гнучкість організаційної структури, рівень фондоозброєності управлінського персоналу, коефіцієнт децентралізації, коефіцієнт еластичності структури, коефіцієнт раціональності структури. Функціональна структура, дані, які її характеризують, перелік нормативно-технічних і методичних документів, що закріплюють організацію управління та які перевіряють. Аналіз функцій структурних підрозділів та працівників апарату управління. Класифікатор системи управління.

#### **7. Рекомендована література**

##### **Основна**

1. Закон України “Про аудиторську діяльність” від 8 червня 1993 р. // ВВР України. — 1993. — № 23. — Ст. 243. // [www.rada.kiev.ua](http://www.rada.kiev.ua).
2. Закон України “Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні” від 26 січня 1993 р. № 2939-XII // ВВР України. — 1993. — № 13. — С. 110.
3. Проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про аудиторську діяльність” // Економіка, фінанси, право. — 2003. — № 1. — С. 33–39.
4. Азарова А. О., Рузакова О. В. Підходи до формалізації механізму оцінювання фінансового стану підприємства // Фінанси України. — 2006. — № 12. — С.121–129.
5. Аудит адміністративної діяльності: теорія та практика / Пер. з англ. В. Шульги. — К.: Основи, 2000. — 190 с.
6. Аудит в Україні / За ред. В. С. Ковальського — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 320 с.
7. Аудит: Застосування міжнародних стандартів в аудиторській практиці України: Навч. посіб. — К.: Статус, 2005. — 172 с.
8. Аудиторский словарь / С. М. Бычкова, М. В. Райхман, В. Я. Соколов; Ред. Соколов В. Я. — М.: Финансы и статистика, 2003. — 192 с. 15
9. Бакуменко В., Кравченко С., Штика Л. Аналіз та оцінювання стану адміністративного реформування в Україні // Вісник Національної Академії державного управління при Президенті України. — 2004. — № 4. — С.5–19.
10. Бараник З. П. Методичні підходи до оцінювання функціонування регіонів країни за станом соціально-економічного розвитку // Економіка та держава. — 2006. — № 5. — С.56–61.
11. Білик М. Д. Організація і методика аудиту сільськогосподарських підприємств: Підручник. — К.: КНЕУ, 2003. — 628 с.
12. Білошанка В. Напрями оцінювання управлінської результативності у міжнародних компаніях // Ринок цінних паперів України. — 2006. — № 11–12. — С.9–12.
13. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації: Навч. посіб. / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. — 2-ге вид., виправлене. — К.: Кондор, 2002. — 654 с.
14. Вайс К. Г. Оцінювання: Методи дослідження програм та політики / пер. з англ. О. Колієвич. — К.: Основи, 2000. — 671 с.
15. Ведунг Е. Оцінювання державної політики і програм. — К.: Все увито, 2003. — 350 с.
16. Вербіцька М. В. Моделі оцінювання ефективності управління державним сектором // Держава та регіони. — 2006. — № 6. — С. 57–61.
17. Воронка Г. Аудит організації навчально-педагогічного процесу в закладах вищої освіти та фінансування ВНЗ // Вища школа. — 2006. — № 1. — С.72–78.
18. Встановлення критеріїв оцінювання: оцінювання і стратегічний менеджмент у державному секторі: Доп., виголошені на зустрічі Мережі менеджменту діяльності Служби державного менеджменту ОЕСР / пер. з англ. М. Коваль, Р. Федущинської. — Львів: ЛФ УАДУ, 2000. — 136 с.
19. Гавва В. Н., Божко Е. А. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2004. — 224 с.
20. Государственное управление: (организационно-функциональные вопросы): Учеб. пособ. / Ред. кол. Г. В. Атаманчук. — М.: ОАО “НПО “Экономика”, 2000. — 302 с.
21. Давидов Г. М. Аудит: Підручник. — К.: Знання, 2004.— 511 с.
22. Давидов Г. М. Аудит: Навч. посіб. — К.: Знання, 2002. — 363 с. 16

23. Даньків Й. Я. Стандартизація обліку і аудиту: Навч. посіб. / Й. Я. Даньків, М. Р. Лучко, М. Я. Остап'юк. — К.: Знання, 2004. — 310 с.
24. Державне управління і менеджмент: Навч. посіб. у табл. і схемах / Г. С. Одинцова [та ін.]; за ред. Г. С. Одинцової. — Х.: ХарПУАДУ, 2002. — 492 с.
25. Державне управління: Навч. посіб. / А. Ф. Мельник [та ін.]; за ред. А. Ф. Мельник. — К.: Знання-Прес, 2003. — 343 с.
26. Эффективность государственного управления / Пер. с англ., общ. ред. С. А. Батчикова, С. Ю. Глазьева. — М.: Фонд "За экономическую грамотность", 1998. — 848 с.
27. Жигалов В. Т. Основы менеджменту і управлінської діяльності: Підручник / В. Т. Жигалов, Л. М. Шимановська. — К.: Вища шк., 1994. — 223 с.
28. Збірник досліджень з ефективності роботи державних організацій України / Шведське нац. бюро аудиту; Шведський ін-т держ. упр. — К., 2001. — 156 с.
29. Іванюк І. В. Оцінювання освітніх проектів та програм: Навч. посіб. — К.: Таксон, 2004. — 208 с.
30. Крупченко Е. А. Аудит: Учебник / Е. А. Крупченко, О. И. Замыцкова. — 3-е изд., доп. и перераб. — Ростов н/Д: Феникс, 2005. — 320 с.
31. Кузьмін О. Є. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Підручник / О. Є. Кузьмін, Н. І. Горбаль. — Львів: Компакт-ЛВ, 2005. — 304 с.
32. Левицька С. Аудиторський ризик при проведенні аудиту ефективності // Вісн. Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. — 2005. — № 2. — С. 79–88.
33. Мамишев А. В. Аудит ефективності діяльності: концепція, цикл, планування // Фінансовий контроль. — 2006. — № 2. — С. 54–60.
34. Мамишев А. В. Шляхи європеїзації державного аудиту // Фінансовий контроль. — 2004. — № 8. — С. 144–150.
35. Основы аудиту (в схемах, графіках і таблицях): Навч. посіб. — К.: Каравела, 2007. — 192 с.
36. Поліщук В., Мамонова В. "Аудит ефективності" як інструмент підвищення ефективності державного фінансового контролю // Управління сучасним містом. — 2005. — № 1–2/1–6 (17–18). — С. 102–106. 17
37. Приходченко Л. Л. Аудит адміністративної діяльності: форма чи метод контролю // Державне будівництво: Електронне видання ХарПІ НАДУ. — 2006. — № 1.
38. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи / За заг. ред. Цветкова В. В. — К.: Оріяни, 1998. — 364 с.
39. Саймон Г. Адміністративна поведінка: дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції. — К.: АртЕк, 2001. — 392 с.
40. Соколовська В. В. Аудит адміністративної діяльності: сучасний стан та необхідність впровадження // Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. пр. — Л.: ЛФ УАДУ, 2001. — Вип. 6. — С. 110–119.
41. Усач Б. Ф. Організація і методика аудиту: Підручник / Б. Ф. Усач, З. О. Душко, М. М. Колос. — К.: Знання, 2006. — 295 с.
42. Усач Б. Ф. Аудит: Навч. посіб. — 3-тє вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2004. — 231 с.
43. Аудит адміністративної діяльності: Навч. посіб. / А. Чемерис [та ін.] — Львів: ЛРІДУ УАДУ, 2003. — 212 с.
44. Черепанова В. О. Аудит адміністративної діяльності: концептуальні підходи // Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. пр. — Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2003. — Вип. 3 (18). — С. 136 — 142.
45. Шипунов В. Г. Основы управленческой деятельности / В. Г. Шипунов, Е. Н. Кишкель. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Высш. шк., 2000. — 304 с.

46. Шарипов С. В. Система менеджмента качества. Разработка и внедрение на основе международного стандарта ISO 9001:2000 / С. В. Шарипов, Ю. В. Толстова. — СПб.: Питер, 2004. — 192 с. Додаткова
47. Арпентьев Б., Трищ Р., Лаврентьева А. Статистичні методи як інструмент оцінювання якості // Стандартизація, сертифікація, якість. — 2004. — № 5. — С.67–71.
48. Білявський В. Оцінювання ефективності соціальної діяльності торговельних підприємств // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. — 2006. — № 3. — С.39–45.
49. Близнюк С. В., Стадник М. Я. Методичні особливості оцінювання конкурентоспроможності підприємства // Управління конкурентоспроможністю в умовах глобалізації. — 2003. — Вип.10. — С.154–156.
50. Головань М. М. Державний фінансовий контроль і його реформування // Фінанси України — 2003. — № 9. — С.133 — 140.
51. Дзюба С. Напрями перетворень в аудиторській діяльності // Еко номіка України. — 2003. — № 3. — С. 36–42.
52. Лесечко М. Д. Основи системного підходу: теорія, методологія, практика: Навч. посіб. — Львів: ЛРІДУ УАДУ, 2002. — 300 с.
53. Лесечко М. Д., Рудницька Р. М., Чемерис А. О. Особливості прийняття управлінських рішень в органах державного управління та місцевого самоврядування: Навчальні матеріали. — Львів: ЛФ УАДУ, 2001. — 26 с.
54. Лесечко М. Д., Рудницька Р. М., Чемерис А. О. Технологія прийняття управлінських рішень: Навч. посіб. — Львів: ЛФ УАДУ, 2001. — 43 с.
55. Мамишев А. В. Захід розпочав півстоліття тому: (Зарубіжний досвід організації державного фінансового контролю виконання бюджетних програм) // Фінансовий контроль. — 2004. — № 3. — С.60 — 63.
56. Мартиненко В. М. Інноваційна стратегія демократичного розвитку України: від місцевої демократії до демократичної держави: Монографія. — Х.: Константа, 2004. — 225 с.
57. Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основа менеджмента: Пер. з англ. — М.: Дело, 1998. — 704 с.
58. Механізми підвищення ефективності діяльності органів державного управління на регіональному рівні: Монографія / Г. І. Мос товий [та ін.]; за заг. ред. проф. Г. І. Мос тового. — Х.: Магістр, 2004 — 208 с.
59. Нагайчук Т. Аудит ефективності використання державних ресурсів // Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. пр. / За заг. ред. В. І. Лугового, В. М. Князева. — К.: Вид-во НАДУ, 2004. — Т. 2. — С. 198–200.
60. Пархомчук О., Рудницька Р. Аудит адміністративної діяльності як шлях до здійснення успішного державного управління // Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. пр. — ДФ УАДУ, 2000. — вип. 3 (3). — С. 156–164.
61. Пилипко А. Г. формула вирішення управлінських завдань — ма рево чи реальність: Актуальні проблеми державного управління: 19 Зб. наук. пр. — Х.: Вид-во ХорРІ НАДУ “Магістр”, 2005. — № 1 (23). — 356 с.
62. Саранча Г. А. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю: Підручник. — К.: ЦНЛ, 2006. — 672 с.
63. Стефанюк Й. Б. До нової якості бюджетного контролю через аудит ефективності // Фінансовий контроль. — 2003. — № 2. — С. 9–14.
64. Страховое дело в Украине: состояние, тенденции, перспективы / С. Гоцуляк, А. Залетов, А. Перетяжко. — К.: VeeZone, 2005. — 416 с.
65. Сушинський О. Методи та форми здійснення контрольної влади // Вісн. УАДУ. — 2002. — № 2. — С. 54–62.
66. Терещенко Н. М. Навчальна програма дисципліни “Аудит і оцінювання управлінської діяльності” (для магістрів). — К.: МАУП, 2008. — 20 с.

67. Чемерис А. О., Лесечко М. Д., Рудніцька Р. М. Системний підхід до проблеми організації державного управління та місцевого самоврядування. — Львів: ЛФ УАДУ, 2000. — 32 с.

#### Допоміжна

68. Черепанова В. Деякі підходи до аудиту адміністративної діяльності: методологічний аспект // Державне управління в Україні: реалії та перспективи: Зб. наук. пр. / за заг. ред.

В. І. Лугового, В. М. Князева. — К.: Вид-во НАДУ, 2005. — С. 74–79

1. Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність" від 16 липня 1999 р. № 996-XIV // Все про бухгалтерський облік. — 2007 р. — № 66(1343).-с.2.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 // Все про бухгалтерський облік. — 2007 р. — № 18(1295).-с.3.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс": Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 // Все про бухгалтерський облік. — 2008 р. — № 6 (1403).-с.8.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати": Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999р. № 87 // Все про бухгалтерський облік. — 2008 р. — № 6 (1403). - с.19.

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 "Звіт про рух грошових коштів": Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 // Все про бухгалтерський облік. — 2008 р. — № 6 (1403).-с.26

## 19. Інформаційні (інтернет) ресурси

Освітнянські сайти

Органи управління освітою

[www.education.gov.ua](http://www.education.gov.ua) - Міністерство освіти і науки України

[www.crimea.edu](http://www.crimea.edu) - Міністерство освіти АР Крим

[www.osvita.donetsk.ua](http://www.osvita.donetsk.ua) - Головне управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації

[www.oblosvita.kiev.ua](http://www.oblosvita.kiev.ua) - Управління освіти і науки Київської облдержадміністрації

[www.osvita.kherson.ua](http://www.osvita.kherson.ua) - Управління освіти і науки Херсонської облдержадміністрації

[www.edu.kiev.ua](http://www.edu.kiev.ua) - Головне управління освіти і науки Київської міськдержадміністрації

[edu-region.kharkov.com](http://edu-region.kharkov.com) - Головне управління освіти і науки Харківської облдержадміністрації

[www.edu.kharkov.com](http://www.edu.kharkov.com) - Управління освіти і науки Харківської міської ради

[www.apsu.org.ua](http://www.apsu.org.ua) - Академія педагогічних наук України

[osvita.cn.ua](http://osvita.cn.ua) - Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації

Післядипломна педагогічна освіта

[www.cippe.edu-ua.net](http://www.cippe.edu-ua.net) - Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти АПН України

[www.kristti.kiev.ua](http://www.kristti.kiev.ua) - Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів

[www.sf.ukrtel.net/krippe](http://www.sf.ukrtel.net/krippe) - Кримський республіканський інститут післядипломної педагогічної освіти

[www.moippo.mk.ua](http://www.moippo.mk.ua) - Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

[www.osvita.od.ua](http://www.osvita.od.ua) - Одеський обласний інститут удосконалення вчителів

[www.ipe.poltava.ua](http://www.ipe.poltava.ua) - Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім.М.В.Остроградського

[www.edu-post-diploma.kharkov.com](http://www.edu-post-diploma.kharkov.com) - Харківський обласний науково-методичний інститут безперервної освіти

Дистанційна освіта

[udec.ntu-kpi.kiev.ua](http://udec.ntu-kpi.kiev.ua) - Український центр дистанційної освіти

[www.udl.org.ua](http://www.udl.org.ua) - Українська система дистанційного навчання

[www.uapa-dlc.org.ua](http://www.uapa-dlc.org.ua) - Центр дистанційного навчання світового банку

[users.kpi.kharkov.ua/lre](http://users.kpi.kharkov.ua/lre) - Проблемна лабораторія дистанційного навчання

Інші ресурси

[www.ed.gov.ru](http://www.ed.gov.ru) - Міністерство освіти Російської Федерації

[www.ime.edu-ua.net](http://www.ime.edu-ua.net) - Інститут засобів навчання АПН України

[www.school.kiev.ua](http://www.school.kiev.ua) - Сайт "XXI: школа, інформатика"

[www.ednu.kiev.ua](http://www.ednu.kiev.ua) - Сайт "Освітня мережа України"

[www.study.org.ua](http://www.study.org.ua) - Сайт Українського центру міжнародної освіти

[educatalog.pisem.net](http://educatalog.pisem.net) - ВНЗ України в Інтернет

[www.osvita.org.ua](http://www.osvita.org.ua) - Освітній портал: ВНЗ України, календар подій освіти, вища освіта Росії, навчання за кордоном

[www.schools.kiev.ua](http://www.schools.kiev.ua) - Благодійна програма: "Молоде покоління:у XXI століття"

[www.science-projects.kiev.ua](http://www.science-projects.kiev.ua) - База даних пропозицій ВНЗ України щодо міжнародного науково-технічного співробітництва

[www.osvita.net](http://www.osvita.net) - Інформаційно-виробнича система інформаційного та документарного забезпечення організацій та громадян України в галузі освіти (ІВС "ОСВІТА" )

[www.privateschool.narod.ru](http://www.privateschool.narod.ru) - Асоціація "Спілка приватних загальноосвітніх навчальних закладів України"

[www.osvita.org](http://www.osvita.org) - Інформаційно-консультативний центр <Освіта>: багато інформації для студентів, науковців та дослідників, які зацікавлені можливостями навчання чи стажувань за кордоном

[www.agronmc.com.ua](http://www.agronmc.com.ua) - Навчально-методичний центр міністерства аграрної політики України

Наукові сайти

**Організації, що підпорядковані МОН**

[www.kipt.kharkov.ua](http://www.kipt.kharkov.ua) - Національний науковий центр "Харківський фізико-технологічний інститут"

[www.uintei.kiev.ua](http://www.uintei.kiev.ua) - Український інститут науково-технічної та економічної інформації

[www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua) - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського

[www.antarctida.kiev.ua](http://www.antarctida.kiev.ua) - Державне науково-виробниче підприємство "Український антарктичний центр"

[www.stcu.kiev.ua](http://www.stcu.kiev.ua) - Науково-технологічний центр України

[hyperion.haystack.edu/kharkov](http://hyperion.haystack.edu/kharkov) - Інститут іоносфери МОН та НАН України

[www.iai.donetsk.ua](http://www.iai.donetsk.ua) - Інститут проблем штучного інтелекту Міносвіти України та НАН України

[www.ite.cv.ua](http://www.ite.cv.ua) - Інститут термоелектрики

[www.crao.crimea.ua](http://www.crao.crimea.ua) - Кримська астрофізична обсерваторія(КрАО)

[www.comcent.nikolaev.ua/project/mao](http://www.comcent.nikolaev.ua/project/mao) - Миколаївська астрономічна обсерваторія (МАО)

[www.dlab.kiev.ua](http://www.dlab.kiev.ua) - Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем ЮНЕСКО/МПП НАН України та Міносвіти України

[www.stcu.kiev.ua](http://www.stcu.kiev.ua) - Науково-технологічний центр України

[www.softrat.kiev.ua](http://www.softrat.kiev.ua) - Український науковий центр державної реєстрації і сертифікації інформаційних технологій "Софт-Рейтинг"

[1432.ukrindustrial.com](http://1432.ukrindustrial.com) - Фізико-хімічний інститут захисту навколишнього середовища і людини МОН України та НАН України

- **Національна академія наук України:**

[www.nas.gov.ua](http://www.nas.gov.ua) - Національна академія наук України

**Організації, що підпорядковані НАН**

[www.ccssu.crimea.ua/crimea/ac](http://www.ccssu.crimea.ua/crimea/ac) - Академія наук Криму

[www.mao.kiev.ua](http://www.mao.kiev.ua) - Головна астрономічна обсерваторія НАН України

[www.indprom.kiev.ua](http://www.indprom.kiev.ua) - Індром - Відділ технічної діагностики Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України

[www.iananu.kiev.ua](http://www.iananu.kiev.ua) - Інститут археології НАН України

[ln.com.ua/~iicb](http://ln.com.ua/~iicb) - Інститут біології клітини НАН України

[www.ibss.iuf.net](http://www.ibss.iuf.net) - Інститут біології південних морів НАН України

[paladin.biochem.kiev.ua](http://paladin.biochem.kiev.ua) - Інститут біохімії ім. О.В.Палладіна

[www.gas.naverex.kiev.ua](http://www.gas.naverex.kiev.ua) - Інститут газу НАН України

[geofuel.lviv.net](http://geofuel.lviv.net) - Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України

[www.igph.kiev.ua](http://www.igph.kiev.ua) - Інститут геофізики ім. С.І.Субботіна НАН України

[www.hydromech.kiev.ua](http://www.hydromech.kiev.ua) - Інститут гідромеханіки НАН України

[www.onconet.kiev.ua](http://www.onconet.kiev.ua) - Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є.Кавецького НАН України

[ied15.narod.ru](http://ied15.narod.ru) - Інститут електродинаміки НАН України

[paton.kiev.ua](http://paton.kiev.ua) - Інститут електрозварювання Ім.Є.О.Патона НАН України

[www.ienergy.kiev.ua](http://www.ienergy.kiev.ua) - Інститут загальної енергетики НАН України

[www.ionc.kar.net](http://www.ionc.kar.net) - Інститут загальної та неорганічної хімії НАН України

[iipt.in.mk.ua](http://iipt.in.mk.ua) - Інститут імпульсних процесів і технологій НАН України

[www.icyb.kiev.ua](http://www.icyb.kiev.ua) - Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України

[biophysics.kiev.ua](http://biophysics.kiev.ua) - Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України

[www.gilan.uar.net/nasu/sil/ilnan\\_ht.html](http://www.gilan.uar.net/nasu/sil/ilnan_ht.html) - Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України

[www.imath.kiev.ua](http://www.imath.kiev.ua) - Інститут математики НАН України

[ln.com.ua/~imech](http://ln.com.ua/~imech) - Інститут механіки ім. С.П.Тимошенка НАН України

[www.gilan.uar.net/nasu/riafe.html](http://www.gilan.uar.net/nasu/riafe.html) - Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України

[www.imbg.kiev.ua](http://www.imbg.kiev.ua) - Інститут молекулярної біології і генетики НАН України

[www.ism.kiev.ua](http://www.ism.kiev.ua) - Інститут надтвердих матеріалів ім.В.Н.Бакуля НАН України

[www.iprinet.kiev.ua](http://www.iprinet.kiev.ua) - Інститут прикладної інформатики НАН України

[www.iap.iatp.org.ua](http://www.iap.iatp.org.ua) - Інститут прикладної фізики НАН України

[www.users.itl.net.ua/ipcc](http://www.users.itl.net.ua/ipcc) - Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України

[www.immsp.kiev.ua](http://www.immsp.kiev.ua) - Інститут проблем математичних машин і систем НАН України

[www.ipms.kiev.ua](http://www.ipms.kiev.ua) - Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України

[www.ipp.kiev.ua](http://www.ipp.kiev.ua) - Інститут проблем міцності ім.Г.С.Писаренка НАН України

[users.iptelecom.net.ua/~ipn261](http://users.iptelecom.net.ua/~ipn261) - Інститут проблем моделювання в енергетиці НАН України

[www.ipri.kiev.ua](http://www.ipri.kiev.ua) - Інститут проблем реєстрації інформації НАН України

[www.ispe.ldc.net](http://www.ispe.ldc.net) - Інститут сорбції та проблем ендоекології НАН України

[i-soc.com.ua](http://i-soc.com.ua) - Інститут соціології НАН України

[www.bitp.kiev.ua](http://www.bitp.kiev.ua) - Інститут теоретичної фізики ім. Боголюбова НАН України

[www.oligomers.bigmir.net](http://www.oligomers.bigmir.net) - Інститут хімії високомолекулярних сполук НАН України

[www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html](http://www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html) - Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського

[www.biph.kiev.ua](http://www.biph.kiev.ua) - Інститут фізіології ім. О.О.Богомольця

[www.icmp.lviv.ua](http://www.icmp.lviv.ua) - Інститут фізики конденсованих систем НАН України

[www.iop.kiev.ua](http://www.iop.kiev.ua) - Інститут фізики НАН України

[www.isp.kiev.ua](http://www.isp.kiev.ua) - Інститут фізики напівпровідників НАН України

[www.cb-igph.lviv.ua](http://www.cb-igph.lviv.ua) - Карпатське відділення інституту геофізики НАН України

[www.mhi.iuf.net](http://www.mhi.iuf.net) - Морський гідрофізичний інститут НАН України

[www.kinr.kiev.ua](http://www.kinr.kiev.ua) - Науковий центр "Інститут ядерних досліджень" НАН України  
[www.isc.kharkov.com](http://www.isc.kharkov.com) - Науково-технологічний концерн (НТК)"Інститут монокристалів" НАН України  
[www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua) - Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського НАН України

[www.ira.kharkov.ua](http://www.ira.kharkov.ua) - радіоастрономічний інститут НАН України

[www.sdtb.kiev.ua](http://www.sdtb.kiev.ua) - СКТБ з дослідним виробництвом Інституту проблем міцності НАН України

[www.ipm.lviv.ua](http://www.ipm.lviv.ua) - Фізико-механічний інститут ім. Карпенка НАН України

[www.ptima.kiev.ua](http://www.ptima.kiev.ua) - Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України

[www.ilt.kharkov.ua](http://www.ilt.kharkov.ua) - Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна НАН України

Інші ресурси

[www.niss.gov.ua](http://www.niss.gov.ua) - Національний інститут стратегічних досліджень

[ilt.kharkov.ua/bvi/resources/resources\\_u.html](http://ilt.kharkov.ua/bvi/resources/resources_u.html) - Інформація з наукових питань в ІНТЕРНЕТІ

[www.crdf.org](http://www.crdf.org) - (CRDF) Фонд цивільних досліджень і розвитку (США)

[www.intas.be](http://www.intas.be) - INTAS

<http://www.avh.de> - Фонд Олександра фон Гумбольта

[www.nato.int/science](http://www.nato.int/science) - Інформаційна служба Європейського товариства досліджень і розвитку

### **Технічне й програмне забезпечення /обладнання**

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключеним до Інтернет для

- комунікацій та опитувань;
- виконання домашніх та індивідуальних завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- проходження тестування (модульний контроль).

### **Види та методи навчання і оцінювання**

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання

ЗК1	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	ПРН1	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних ситуаціях.	МН1; МН2; МН3; МН4; МН5.	МО2; МО4; МО6;МО7; МО8;МО9; МО10;
		ПРН5	Планувати діяльність організацій в стратегічному і тактичному розділах.	МН1; МН2; МН3; МН4; МН5; МН6; МН7.	МО2; МО4; МО6; МО7; МО8;МО9; МО10;
ФК1	Здатність обирати і використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, у тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.	ПРН1	Критично осмислювати, обирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.	МН1; МН2; МН3; МН4; МН5; МН6; МН7.	МО2; МО4; МО6; МО7; МО8;МО9; МО10;
		ПРН5	Планувати діяльність організацій в стратегічному і тактичному розділах.	МН1; МН2; МН3; МН4; МН5; МН6; МН7.	МО2; МО4; МО6; МО7; МО8; МО9; МО10.

ФК2	Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші програми розвитку, розробляти і реалізувати відповідні стратегії та плани.	ПРН1	Критично осмислювати, обирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.	МН1; МН2; МН3; МН4; МН5; МН6; МН7.	МО2; МО4; МО6; МО7; МО8;МО9; МО10;
		ПРН5	Планувати діяльність організацій в стратегічному і тактичному розділах.	МН1; МН2; МН3; МН4; МН5; МН6; МН7.	МО2; МО4; МО6; МО7; МО8;МО9; МО10
ФК4	Здатність до ефективного використання ресурсів організації.	ПРН5	Планувати діяльність організацій в стратегічному і тактичному розділах.	МН1; МН2; МН3; МН4; МН5; МН6; МН7.	МО2; МО4; МО6; МО7; МО8;МО9; МО10

#### МЕТОДИ НАВЧАННЯ

МН1 –словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 –практичний метод ( практичні заняття);

МН3 –наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій, відеометод);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 –відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 –самостійна робота (розв'язання програмних завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота студентів.

Лекції; проблемний виклад матеріалу; дискусія; структурно-логічні схеми тем; складання, моделей і графічних схем, групових та індивідуальних планів.

#### МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Усне і письмове опитування; поточне тестування; контрольні роботи по закінченню вивчення змістового модуля; виконання самостійних творчих завдань (складання схем, таблиць), індивідуальних науково-дослідних завдань (написання реферату, розробка тестових завдань для перевірки засвоєних знань, умінь і навичок із теми попереднього завдання).

МО2 –усне або письмове опитування

- МО4 –тестування;  
 МО6 – реферати, есе;  
 МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;  
 МО8 –студентські презентації та виступи на наукових заходах;  
 МО9 – захист практичних робіт;  
 МО10 –залік.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти  
2-й семестр**

Поточне тестування та самостійна робота												ІНДЗ 28	Сум
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий мод уль 3		6	6		100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10				
6	6	6	6	5	5	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

**Система та критерії оцінювання**

**У Рівненському державному гуманітарному університеті**

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми /виду діяльності може бути різним, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни. може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для			

			підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність під час практик; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за курсову роботу; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Здобувачам вищої освіти надається право підвищувати свій рейтинг лише шляхом складання іспитів за графіком екзаменаційної сесії.

Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

### Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, методисти та адміністрація діють відповідно до : Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховується присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншим мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

### Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбаченні у силабусі.

